

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

Balogh János polgármester-jelölt.

II.

Lapunk előző számában felvetettük a kérdéseket: miben játszott a Balogh János a szentesi polgárok bizalmát? Miben árulta el a politikai pártelvet? Mi titkos céljai lehetnek a megyei kormány-nak, amiknek elérésében Szentés város polgármesterének a támogatására szorul?

A város zsirján élő s kitartott »Szentési Lap« a f. évi 49-ik számában megadja a kérdésekre a választ.

Azt mondja, hogy Balogh eljátszotta az ellenzék bizalmát a köpönyeg-forgatása által. Azt még hitték neki, hogy ősmamelukból függetlenségei 48-as lett, mert feltételezheték róla, hogy nem kenyerért változtatott elvet, hanem jobb belátásból. De aztán kilépett az Ugron-töredékből, 1—2 napig pártonkívül állott, aztán belépett az Eötvös-Kossuth frakcióba, mi mellett a főispánnal és a pákulicokkal szövetkeztek.

Árulása abban áll, hogy a kormányt aktíve és passzíve támogatta s nem egy ízben szavazott vele. Itthon meg, a közgazdasági kiegyezés kérdésében — bár jelen volt a köz-

gyűlésen, félreállt és egy szóval se tiltakozott, tehát hallgatólag hozzájárult a hozott határozathoz.

Ami a 3-ik pontot illeti, hogy mi titkos gonosz célja lehet a vármegyének? — csak a vak nem látja, hogy a pákulicoknak azért van Baloghra szükségük, mert csak így érhetik el, hogy a városnál is teljhatalommal uralkodjanak.

A kitartott újságszerkesztőség úgy hiszi, hogy ezekben megfelelt a 3 kérdésre; előbb azonban lándzsát tör a mellett az ostoba elv mellett, hogy a tisztviselőválasztás igenis pártkérdés és hogy ezt a megyepárt is annak tekinti, mert ime, nem választott meg egyetlen ellenzéki megyei tisztviselő-jelöltet se.

Szeretjük a tiszta helyzeteket és így sorra vesszük ezt a négyszeres hazugságot.

Mi azt állítjuk, hogy a városi, községi vagy megyei közkormányzat nem politikai pártkérdés és bizony nem olyan régen e vármegyében még senki se is tekintette ezt annak.

Maga Zsilinszky Mihály a főispánkodását azzal kezdte, hogy a vármegye két ismeretlen ellenzéki politikai nézetű ifjút: Filó Tihamért és Mikecz Ödönt kinevezte tiszteletbeli aljegyzőnek azzal a határozott céltzattal, hogy az illetők az akkor közel levő általános megyei tisztujtás alkalmával valósággal is megyei

szolgálatba lépjenek, tényleges tisztviselőül megválasztassanak.

Nem rajta, nem is politikai okokon mult, hogy ez nem így történt aztán.

És ugyan maga Sima Ferenc és Hegyi Antal, ez az eléggé híres, hogy ne mondjuk hirhedett két demagóg nem-e a megyepárt jóvoltából tagja ma a közigazgatási bizottságnak és csaknem minden megyei bizottságban nem-e kap helyet megfelelően az ellenzék? S mutassanak nekünk ezzel szemben, ezzel a tisztelességgel felfogással szemben csak egyetlen egy esetet bár, amikor az a becsületes ellenzék hasonló tisztelességgel járt el az utóbbi 3—4 évben és Szentés város különböző képviselőtestületi bizottságaiba csak egyetlen egynek a felvételét, beválasztását is megtúrte volna, a mi pártunkon levők közül.

Pedig volt idő, mikor ott a kitartottéknál is megvolt még az a tisztességesebb felfogás, hogy a helyi közigazgatás dolga nem országos pártpolitikai kérdés.

Itt fekszik előttünk a »Szentési Lap« 1891. évi 113-ik száma, mikor a kitartotték még Balogh Jánostól várták Szentés üdvét, boldogulását.

És e szám vezércikkében olvasuk: »Hát az igaz, Balogh János

TÁRSA.

Az ördög országában.

Még most is borzongás fog el, ha rá gondolok s libabőrzik a bőröm, mint mikor hűvös szellő csapja meg Kárpát csöndes tengerszemének sima fölületét.

Ebben a gyönyörű hasonlatban mindenestre igaz annyit, hogy hűvös szellő csapott meg s megdideregtem, mikor onnan kijöttem. A magabaszállás öntudatlan érzete mián-e, mely titkon belopta magát lelkembe, vagy a nagy ellentét folytán, mely a pokol és a paradicsom közt van.

Mert valóságos pokolban jártam s a főváros valóságos paradicsom. Csak tudni kell a módját, tudni kell megtalálni a tiltott fának gyümölcsét s azzal óvatosan, mértékletesen élni, nem úgy, mint Ádám apánk, a kinek a miatt mondták föl a paradicsomot, mert nem értette az óvatos élés mesteriségét.

Mi fővárosiak dicsekszünk azzal, hogy tudunk élni — szájalom a kivételeknek — s földjük találni paradicsomunkat sok he-

lyütt. Ennek azonban meg van a maga vizsgálhatása, mert az ember foga a sok édeségtől is elväsik, nemcsak a sok savanyúságtól. A lélek, a szellem ép oly kótyalagos lesz, mint a test s a szakadatlan, gondtalan vigalom után neki is csak oly jól esik egy kis cibere, mint a megszavanyodott gyomornak, illendő kirugasoknak utána.

Egyszerű természeti törvény, hogy a sok jóra csömör következik. S nagyon természetes, hogy a lelki fásultságnak s az ettől csak pár lépésnyire olázkodó megbánásnak a hangulata legjobban a Nagyhéten rohanja meg az embert, mikor alkalmá is van rá s szuggerálta is a komor idő, a templomok gyászja, a kétezer év előtti drámára való visszaemlékezés, melynek megrázó tragikumát a századok szürke ködén keresztül mindig nagyobbnak látjuk. A részletek körvonalai elmosódnak, de az egész kép nagyobb, mint párazatos, ködös időben a holdvilág.

S ha már a megbánásnál vagyunk, akkor csak egy lépés a pokol. Mert bármit mondjanak is, ha biztosan tudnók, hogy nincs pokol, az emberiség nem sok megtért juhval dicsekedhetnék.

Tanultam valaha a kis katekézmust, mely a pokolról azonban csak annyit tud mondani, hogy léssen ott sirás-rivás és fogak csikorgatása!! Ez még gyerek koromban sem elégitette ki fantáziámat, mely valami pozitív képet akart volna birni az ördög országáról. Ahitotam a borzalmas részletekre, mert szerettem volna néha igazán megbor-zadni, hogy igazán félhessek a pokoltól és az ő sötét hatalmaitól, az ördögöktől. Kiről sok rettenetet hallottam ugyan, le is festettek előttem a hittanáraim nagy ékes-szólással, el is hitették velem, hogy itt jár a földön az emberek közt »mint ordító oroszlán, nézvéen, hogy kit nyeljen el.« De elevenen nem láttam.

Élemedett koromban olvastam azután Dantét is, s mohón faltam az ő isteni komédiájának első részletét, a Pokol-t. Ez már rettenetesen fölcsigázta a képzeletet, s némi előizét nyújtotta a túlvilági nemulass-nak. Egészen ez sem elégitett ki, de szilárdul megérlelődött bennem az a meggyőződés, hogy a képzőművészet, a festészet csak Dante örökszép műve nyomán ábrázolhatja a Pokol borzalmaikat.

nem tartozik az ellenpárt-hoz, (t. i. a függetlenségi 48-as) de a multban szerzett elévülhetetlen érdemeinek méltóságául most mindenki ő bennelátja azt a férfit annak a városnak, ki fölül bir emelkedni a pártküldeleken s elégerős lesz, kiemelni a város közügyét a pártmértékös szenvedélyének hullámaiból.

Es 1892-ben, az alispán-választáskor vajon a politikai párt-hoz való tartozóságot kerestéke a kitarítotték, mikor Cicatricis Lajos drt. vállalták alispán-jelöltjüknek?

Csattanóban aligha olvashattunk volna rá a hazug profétákra, mint a saját lapjukból vett fenti idézéssel. Nem az ő okulásukra, de a városi képviselők okulására vettük magunknak ezt a fáradságot, mert ők nagyon jól tudják, hogy az országos pártpolitikának, mint hazug jelszónak az előretolásával voltaképen önös zsebérdékű kérdéseket takargatnak; de a nagyközönséget, a képviselőket köteletségünk felvilágosítani az ilyen hazug jelszavak tekintetében és a helyzetet az igazsághoz hiven feltárni.

S most lássuk: tényleg el kellett-e játszania Balogh Jánosnak az okon a polgártársai bizalmát a polgármesteri állásra való megválasztására tekintetében, amiért nem az Ugron-párt, de a Kossuth-frakció hive?

Balogh János akkor lépett át a szabadelvű pártból a függetlenségi és 48-as pártba, mikor Sima Ferenc rábirta az orsz. képviselő-jelöltség elfogadására.

Azt mondják a kitarítotték ma, hogy ők akkor biztak az áttérésében, hogy ez jobb belátásából ered.

Hát akkor bizony maga Sima Ferenc se mondta meg nyíltan és őszintén a tápéi választóknak, hogy ő

Ami akkor csak vágy volt, azt most megvalósulva láttam hazánk székesfővárosában, melynek immár pokla is van a városigeti fásor legvégén, egy kolasszális, kívülről is mély benyomást keltő palotában. Márkus építész tervezete, s a poklot Molnár és Trill festőművészek varázsolták bele. Mire a nagy millenárius tárlat megnyílik, akkorra ez is látható lesz, mert immár most is kész volna, csak még a legutolsó simításokat, apróbb tennivalókat kell végezni rajta.

Es én láttam e poklot, Dante nagy fantáziájának festszerűkísítését, s megtettem e rengeteg körpanoramában azt a meszeszerű utat, melyet Dante tett meg Virgilius társaságában minden poklokon keresztül.

Es én megesküszöm, hogy ilyen fenségesen szép, de egyúttal borzalmas nagypéntekem még nem volt soha.

Es szavamra mondom, hogy jól esett, mert az ember vágyik néha egy kis szellemi korhelyeves után is.

Hogy mi látható ott? Minden csodás borzasztóság, amit egy pokol csak produkálni képes. A Styx sárga folyója, melyen majd elmerült a kinlódó lelkekkel telt csónak. A lel-

Ugronista. Csupán azt hangoztatta, hogy ő függetlenségi 48-as, mert ezzel a jelszóval remélte diadalát.

Az egyházpolitikai kérdések akkor még nem léteztek. Az Ugron-párt összesen 12—15 tagból állt. Ehez csatlakozott Balogh is; majd meg egyesült a két árnyalat egy pártba. Aztán ismét szétválasztotta őket az egyházpolitika. Es ha Balogh Jánosnak függetlenségi és 48-as pártvá történt átpartolásában 1892-ben megbiztak azért, mert hitték, hogy jobb belátásra tért: a politikai, de az egyéni tisztesség követelménye, hogy respektálják a jobb meggyőződést abban is, ha nem a bigott obskurán-sok táborához szegődött később, de a függetlenségi 48-as párt ahhoz a csoportjához, mely az 1848-ki dicső elvekhez hiven és rendületlenül, a hadadást, a vallás-szabadságot, a lelkiismeret teljes szabadságát tartotta meg jelszavának és ezt nem áldozta fel lehetetlen és abszurdus kormány-buktatási vágyakozásoknak sem.

De ha nem így volt volna is. Hát Ugron Gábor, vagy ahogy ott fent a politikai központban a modern apostolokat egytől-egyig hívják, — hát ezek segítik Szentes polgárságának a terhét viselni, mely már-már elviselhetetlenné válik? Ezek és Sima Ferenc fogják talán helyettünk kifizetni azt a 100000 frt adósságot, mit egy képtelen polgármester, egy politikai báb fejtelten gazdálkodása — a rendes költségvetéseken túl — pár év alatt csinált az adófizetők zsebére? Es a párt-politikai állás követelménye, hogy olyan polgármestert muszáj megválasztani, aki egy kegyeletes aktusból kifolyóan felvett 700 frtos összeg — közpénz — majdnem 400 frt maradványával kétszertendő mulva számol csak be s addig ezt a közpénzt magánál tartja, mikor a vá-

rosi pénztár hónapról-hónapra a tisztviselőket se képes rendesen fizetni?

Ha ez országospolitikai érdek; a lelkiismeret szabadsága, az egyéni meggyőződéshez való becsületes ragaszkodás meg viszont ahhoz való jogcim, hogy valaki a polgártársai bizalmát e miatt eljátszotta legyen: akkor valóban nem tudjuk, mi hát a hitványság, mi a népbolondítás?

Igen de, bizonyítják tovább a hazug vádak, — Balogh árulást is követett el, mert aktív és passzív támogatta a közössiyes kormányt.

A passzív támogatás alatt azt magyarázzák, hogy sokszor nem volt ott a kormány elleni szavazásnál. Hát ilyen árulást bizony Sima Ferenc, meg Ugron Gábor maguk is követtek el nem egyszer. Az aktív árulásban pedig ezek szerint részes Kossuth Ferenc, Eötvös Károly és mind e függetlenségi 48-asok frakciója, akiknek talán — politikai erkölcs dolgában is — Sima Ferenc még a saruszijukat se méltó megoldani; mert olyan függetlenségi 48-asok, amilyen ő és hazafiak is bizonyára vannak, — ha nem különben.

A meggyűlésen Sima Ferenc és társai jól tudták, hogy szőnyegen lesz a közzgazdasági kiegyezés kérdése. Hát ha ők nem árulók, miért is tündökölt megannyian akkor a távollétükkel? — bár a történeti igazság kedviért konstatálnunk kell, hogy akkor Balogh se volt jelen a gyűlésen.

No, s most elérkeztünk volna a harmadik kérdésünkre kapott válaszhoz.

Mi azt kérdeztük: ugyan mititkos gonosz célja lehet a meggyének, melynek kivételében a szentesi polgármester támogatására szorul?

Ez elől a kitarított ujság egysze-

kek miriádjai, amint a pokol forgósele ide-oda űzi, hatja, kuszálja őket a levegőben. A kinszenvedések vára, melynek tornyában fúriák tanyáznak. Az elkárhozottak moesara, melyben egymást marcangolja, harapdálja, fojtogatva fetrengenek a szerencsétlenek. Az öngyilkosok erdeje, a lombok közt asszonyarcú háripiakkal, ágaikon pedig megért gyümölcsökkel: egy-egy rémesen himbálódzó férfival. Azután a roppant szurok-tó, a melybe az ördögök tüzes vasvillával nyomkodják vissza a kiszabadulni akarókat.

Azután a polgári és vallási vizsályt szítóknak csoportja, mindahány rettenetesen megcsontkivta. Meg a hamisítók gödre, rettenetes látványa az egymást marcangoló, össze-gabalyodott alakoknak. Végül a jég, a fagy, a megsemmisítés hazája. Egyes alakok a jégből kiemelkedve dühösen marják egymást. A háttérben pedig Lucifernek árnyékszerű óriás alakja hatalmas, művészi kidolgozásban.

Oly rettenetes az a hangulat, oly lehűtő az a megdöbbenés, mely az embert elfogja e borzalmas helyen. Még a legridegebb embert is rég nem érzett sejtelmek, kétségek, töprengések rohanják meg.

Hátha mégis? Hátha igaz? Hátha nem hiába tanultuk mi okos könyvekből s hallottuk tiszteletreméltó, hitelt érdemlő bácsiktól, hogy bizony aki rossz ember volt a földön, az nem viszi el szárazon a másvilágra. Ergo, jó lesz úgy élnünk, hogy erre tekintettel és figyelemmel legyünk.

Javasolnék valamit, de nem teszem, mert úgy sem fogadják el. A fegyházból kiszabadulandó gyilkosokat, hamisítókat, rablókat, s egyéb zsványokat előbb ebbe a körépületbe kellene hozni, hogy nézzék ki magukat s csak azután kellene őket szélnék eresztetni a nagyvilágba. Valamint, hogy az sem ártana, ha az egyház fölkennt szolgálai a gyónó hiveket ide küldenék. Itt illendő bűnbánatra buzdulnának.

Ami csekélységet illeti, nagyon csábit az ellentét. Legközelebb elmegyek az — orfeumba. Meg vagyok róla győződve, hogy a látottak után nagyobb filozófiai magaslattól fogom nézni a színpadon folyó hívságos cselekményeket...

rűn kitér s mindössze azt mondja, hogy csak a vak nem látja, hogy a pákulicoknak azért van szükségük Balogh polgármesterségére, mert csak így érhetik el a városnál a teljhatalmú uralkodást.

A megye titkos gonosz célja tehát, melyet csak a vak nem lát, a város fölött való uralom kézhé kaparitása. És ehez Balogh jános kell, másképp nem megy.

Hát azt csakugyan csak az ostobaság nem látja be, hogy ez a felelet milyen világ család. Mert az kétségtelen, hogy a vármegye teljhatalmu ura és ellenőrzője a városnak, akárki ily is a polgármesteri székben és ha esetleg ma tényleg óhajtaná, hogy Balogh jános jusson e székbe, ezt nem törvényadta hatalma eregbitésére teszi, de azért, mert esetleg belefáradt már a politikai mártírgyártásba és megútálván azt a sok szennyet, mit a közigazgatási vizsgálatok mostanában Szentes közigazgatásában feltárnak, reméli, várja egy ilyen személyváltozástól a városi közigazgatás, de különösen a város anyagi helyzetének a jobbrafordulását.

Csak ilyen titkos gonosz célja legyen mindég és minden közérdelemre a kitartott újság hazug prófétagárdájának, akkor meg lehet róla győződve, hogy sem nálunk, sem másnál céljai kivitelében akadályba nem ütközik.

A feleleteiben elmondott hazudozásokat és népmámást pedig ezekben igaz értéktelenségükre leszállítván, legközelebb majd mi adjuk meg ezekre a kérdésekre a közönségnek a választ, amelynek igazságait semmiféle maszlagolással elűzni nem lehet.

Vármegyei műútépítés. Lasan és

hézkiesen indul meg a vármegyei műútépítés a kivitelnek.

Mintegy két éve már, hogy a megyegyűlés e célra 600000 frt kölcsön felvételét határozta el az útalap terhére. Ebből a pénzéből — az előirányzat szerint — 40 kilométernyi műútnak kellene épülni a vármegye területén, de ha a hazai aszfaltreszvénytársaság a saját rizikójára kísérletképpen ki nem építi a mult ősszel a szentesi átkelési szakasz egy kis részét, mind maig egy talpalatnyi se volna készen a műútkából.

A megállapított terv szerint legelső sorban a szentes-vásárhelyi és a mindszentbaksi útszakaszokat kellene kiépíteni, mint legsürgősebbeket; ezek után pedig a szentesbékési útát, melynek részlettervei elkészítésére az államépítészeti hivatal már szintén régebben lett útasítva.

Ezek a részlettervek a szentes-vásárhelyi, a mindszentbaksi útra elkészültek és Mikcs Gyula kir. mérnök, az államépítészeti hivatal főnöke be is mutatta a terveket a közigazgatási bizottságnak, mely azonban egy e célból kiküldött bizottsághoz tette azokat át beható megvizsgálás végett, mint-hogy a költségvetés tekintetében lényeges különbségek mutatkoztak.

Ez a bizottság a f. hó 22-én jóformán egész nap ülésezett és tanácskozott Csató Zsigmond dr. alispán elnöklété alatt és Bíró Elek társulati főmérnök megyebizott-

sági tag mint szakérő bevonásával; — de bizony eredménytelenül, mert dacára a délután 4 óráig tartott értekezésnek, a műútépítés ügyét egy lépéssel se tudták előbbre vinni és nagy a valószínűség, hogy ez évben erre nézve se fog egyetlen csakánnyvágas se történni.

A kivitel akadályát az államépítészeti hivatal munkálatának elfogadhatatlan volta képezi. A költségelőirányzatot ugyanis Mészáros volt főmérnök készítette és számítása szerint a makadam-műút kilométerre, költséggel 7000 frtba került volna, amihézt alapjától a csongrádi műút költségét vette.

Most az államépítészeti hivatal részletterveit az mutatják, hogy kilométerre e műútnak 14000 frtba kerülne és az eltérés a mindszentbaksi útnál 30,000 frt, a szentes-vásárhelyi útnál pedig 7000 frt, mely utóbbinál azonban a szentesi átkelési szakasz mentén, utcahosszat építendő kiköveztet, de nem fedett csatorna költsége is befoglalatik.

A hosszú tanácskozás során maga az államépítészeti hivatal főnöke se volt képes kelő felvilágosítást adni arra nézve: mi okozza a nagy eltérést a költségelőirányzatban. És mert Csató Zsigmond dr. alispán ilyen körülmények közt — igen helyesen — nem volt hajlandó a műútépítésbe azzal a kilitással belemenni, hogy 600000 frt kölcsönpenzzel 40—44 kilométer műút helyett a vármegye esetleg csak 22—25 kilométernyi útát építhessen ki, ennél fogva a kiküldött bizottság abban állapodott meg, hogy a részletterveket és költségvetést visszaadja az államépítészeti hivatalnak, esetleges újabb és könnyebben megérthető feldolgozásra.

Mint-hogy pedig a csongrádi megyei államépítészeti hivatal legfőbb feladatát a szegedi állami épületek gondozása képezi; mint-hogy továbbá — kivált most a millennium évében, — az ott szűkösen levő munkaerőnek is hol egyikét, hol a másikat dirigálgatják fölülről más és más munkák kivitelére, melyek Csongrádvármegyétől távol esnek: ennél fogva — ha figyelembe vesszük azt, mennyi idő kellett első ízben a részlettervek és költségvetés elkészítésére — körülbelül bizonyosra vehetjük, hogy a megyei műút-építés megkezdéséből ez évben se lesz semmi s hogy — bár most már volna rá fedezetünk, hogy közútainkon javítsunk — maga ez a javulás még jó ideig csak jámor óhajtása lesz a vármegye közönségének.

A magyar ezredévi kiállítás.*)

Ira: Jókai Mór.

Öt év alatt foglaltak el teljesen az Árpád választott fejedelmek által kiköltözött magyarok mostani hazájukat. Ez öt év tartamából választható ki a magyar nemzet ezredéves történetének kezdete.

Ez öt év alatt Árpád magyarjai nem csak meghódították, de belsőleg berendezték és kibékítették az országot.

Ez a tény föltételezi, hogy Árpád népének már beköltözésekor nagyfokú miveltiséget kellett magával hoznia.

Folytonos harci diadalainak egyik tényezőjét fegyverzetük előnyeiben találjuk. Az egykoru írók azt jegyzék fel róluk, hogy páncélt viseltek; nemcsak a harcok, de még a lovaik is s hogy öltönyeik széle rakva volt arany ékszerekkel, gombokkal, boglárkával. A mi arról tanuskodik, hogy fegyverkövesség és ötvösség divott közöttük.

Azonkívül lövő fegyvereik voltak, miknek tökéletes szerkezete fölényt adott nekik

* Az orsz. kiállítási igazgatóság „Magyar Milléniúm” című díszes könyvéből; ára a könyvnek 1 frt.

ellenfelekkel szemben. Egy hajdankori tegez, nyilvessző ma is bámulatunkat veszi igénybe s a préselt bérrel bevont pudrák a börtöngyártó ipar nagy kifejlődésére vallanak: kantár, nyeregzszerzám, zabola az illető iparágat dícséri.

Magukkal hozták családojkaikat, szerszámait, sátorokszületeiket és összes barnaikat, méneseket, gulyákat, nyájaikat, kondákat. A fegyveres had egy része harcolt a csatatéren, más része őrizte a családot, a nemzeti vagyon és ipart.

Itt ismét egy nevezetes újítást látunk együtt jönni a honalapítókkal: a négykerekű szekereket.

Európában még akkor nem ismertek mást, mint a kétkerekű corricolót. A magyarokkal együtt jelennek meg a négykerekű társzerek, a melyek lehetővé teszik, hogy egy egész nép évekig tartó vendürlésben magával hordhassa mindazt, a mi rá nézve kincs: családját, szerszámait, lelmi szereit. Szerettek nagy áldomásokat inni — kivált diadalok után; de börtörmő vidék nem esett útjokba: a nőknek kellett a sörkészítéshez érteni; de annak előföltétele volt a földmivetés; a harc munkája alatt szántani-venni kellett a hátrahagyott részeket s a mellett fenni és szőni és az öltönyököt virágokkal kihimezni, hogy a pompa fejtartassék.

Vannak régészeink, akik azt bizonyítják, hogy Árpád magyarjainak saját nemzeti alfabetájuk is volt, s írásjegyeiket még a XI-ik században is használták.

Hogy nyelvük ugyanaz volt, ami most, azt kétségbevonhatatlanul bizonyítja a kereszténység első korszakából való búcsuzató. Egy század alatt új nyelvet egy nép meg nem tanulhatott s a régít az utolsó szöveg el nem felejtette.

Lelki műveltségük fokát meghatározza vallási türelmük. Ők, a forrásoknál áldozók, sem a keresztényeket, sem a mózeshitűeket nem üldözték s aki közülök az egy Istent imádó, egy-felcségtartó hitre áttért, azt elűrték maguk között, ellenben a családi erkölcs tisztaságára féltékenyek voltak, a kazár királyt mohamedán hitéért, sok feleségéért Mén Marótnak gúnyolták s bár velük egy nyelvet beszélő rokon volt: ő ellenc harcoltak legtöbbször, egész a meghódolásig.

És ami lepfőképp kitűnteti az Árpád vezérelte népet, a lelkiéletében kifejlődött szabadságerzést volt. Midőn egész Európában az egyeduralom volt a kormányforma, a honfoglaló magyaroknak első ténye volt alkotmányt adni a nemzetnek: a szabadon választott fejedelmekkel szerződést kötni, mely a szabadságot biztosítja.

A magyar nemzetnek nemcsak a hazája, de az alkotmányos élete is ezredéves.

Most, tíz század lefolyása után bemutatja a magyar nemzet: mivé alakította át ezt a hazát, melyet ősei letelepülésükkel elfoglaltak. Nem gyámoltiva fajrokon nemzetektől, nem kényszerítve átvadlásra más nyelvű népfajokat; egyik kezével építve, a másikkal harcolva a kereszténység, a civilizáció, a felvilágosodás védelmében; többször a földig sujtva, félig kiirtva, műveivel együtt lerombolva a barbárok és idegen hódítók által s mindannyiszor csodamódra föltámadva, megerősödvé, szaporodva, hazaszeretetében a többi népfajokat is a közös szabadság, anyagi jólét, szellemi művelődés nagy munkájában magával egyesítve, a szétrombolt, a felszakadt munkát ismét újra kezdé a magyar nemzet, s ime egy kis szűk téren, az országos nemzeti kiállításban igyekszik most, az ezredéves ünnepi alkalommal bemutatni, mit hoztak létre a messze mult s a közel századok e haza területén...

A nemzetek legfelsőbb bírása, a megfőlebbezhetlen közvélemény maga előtt látja a magyar népet a maga otthonában, lakályos jólétében, festői viseletében, a munkájában, mulatozásában és ünneplésében és mellette a nagyok, a hatalmasok művészköltésű építkezéseit, szerencsés összeállításában a nemzetélet különböző fénykorszakainak, az ósvárakban a királyok s a fényes őrcládok századok alatt felhalmozott kincseit, a templomok szent ereklyéit, miket csodalegendák emelnek az égbe s csatolnak a haza föld-

jéhez; láthatja a közmívelődés kezdő uttörését az ódon krónikában, hiteles okiratokban, régi törvényekben s láthatja annak diadalát a jelenkor teljes képében; láthatja, hogy fejlődött az anyagi és szellemi néperő, egymásnak kölcsönözve alkotó erejét; s láthatja, hogy tartotta össze az egész nagy államalkotás munkát a közös hazaszeretet.

A századok története változik, fényben borúban együtt változik vele minden, ami élet, ami alkotás és újateremtés; de az egészen végigvonul a magyar nemzeti szellem; az épít, az szül, az feltámaszt. És amidőn felküzde magát oda, amit Európa tengerszínének nevezünk, midőn a nemzeti mívelődés a világmiveltéssel összeolvad, még ott is megtartja magyar nemzeti jellegét, mint alogy megtartották azt a legnagyobb nemzetek.

Erről beszél a magyar ezredévi kiállítás májusiut októberig.

Beszélnék a kövek s a föld terményei; beszél az új kor csodahatalma, a gépvilág; beszél a nyomtatott papir, a festett kép, a faragott szobor, az ipar minden alkotása, hogy a magyar nemzet államalkotás, közmívelődési küldetése igaz és valóság.

Az igazságnak ezer szája van, de csak egy szive.

Nyugodtan várjuk rólunk kimondandó ítéletét.

Horgos milliomos vendége.

Nevezetes vendége volt a f. hó 21-én a kis Horgos községnek. Egy nagylelkű jótévőnek, az Amerikában elhunyt Fejérvári Miklósné született Kárász Ilona milliomosnak a lánya járt ott, hogy a néhai édesanyja által a községnek adományozott fejedelmi alapítványon fölépitendő árvaház helyét kijelölje.

A boldogult nemesszívú milliomos úrnő, néhai Fejérvári Miklósné új hazájában, Amerikában nem feledkezett meg a kis magyar községről és 100.000 forint adományozott, egy a községben felállítandó árvaházra, melyben a horgosi teljesen árva és félárva szegénysorsú gyermekek fognak 16 éves korukig teljes ellátást és nevelést kapni ingyen.

A százezer forint adományt még 1886-ban tette a nagylelkű honleány és az összeg azóta gyümölcsözőleg volt elhelyezve.

A nemesszívú úrnő idegenben lakott: Amerikában, Jóva tartományának Davenport nevű városában.

A szabadságharc idején férjével együtt menekült ki és ott nagy vagyonra tett szert.

Folyó hó 21-én jelent meg Horgoson leánya, Fejérvári Czesztine, aki szintén amerikai lakosnő — Kárász István társaságában.

Itt lételeüknek célja az volt, — írja levelezőnk — hogy alkalmas helyet jelöljenek a felépítendő árvaháznak.

Horgos község két ingyen-területet is ajánlott fel e célra, 3—3 hold területű. A hely megállapítását most fogják elhatározni s ezután nyomban megkezdik az építkezést.

Fejérvári Czesztine úrnő Amerikában van 1 és fél éves korától fogva; de azért a magyar nyelvet úgy bírja, mintha mindig közöttünk élt volna.

Most egy évi időtartamra jött haza a gazdag magányos kisasszony, aki Amerikában egy apaca kolostorban tölti magányos életét.

Horgos nagyon megtetszett neki, mint azt az előtte tisztelő előjáróságnak és tanító testületnek többször kijelentette, — s megígérte, hogy még ez évben többször ellátogat ide és hogy nem fog ő sem megfélemleni azon községről, a hol Istenben boldogult édes anyja nevelkedett.

A horgosi tartózkodása alatt Véghe Elek jegyző kalauzolta a többszörös milliomos nőt, a kit a nép mindenütt kellő tiszteletben részesített.

Ujdonságok.

Szentes, 1896. április 26.

— **Városi közgyűlés.** Szentes város képviselőtestülete a f. hó 27-én, holnap délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart a túl a

kurcai tanácskozó teremben. A tárgysorozaton négy pont van: az 1896. évi gyámpénztári számadás megvizsgálása s a többi jelentélen ügy.

— **Emlékeztető.** Csongrádvármegye közgazgatási bizottsága holnap délelőtt 9 órakor tartja e havi rendes ülését, az alispáni elfogadóteremben.

— **Vadnay főispán ünneplése.** Szép ünnepegy folyt le tegnap délután és este a polgári kör helyiségében: ekkor nyújtották át Vadnay Andor dr. főispánnak, a kör tiszteletbeli tagjával történt megválasztásáról szóló diszokmányt. A kör helyiségét délután fél hat órára csaknem szorongásig megtöltötték a kortagok, mikor Balázsovits Norbert elnök röviden kifejtette, mi célból van a mai ünnep, mire küldöttséget menesztettek a főispánért, mely őt a körben való megjelenésére felkérte.

Hat órakor érkezett meg a küldöttséggel Vadnay Andor dr. főispán a körhelyiségbe, hol szünni nem akaró, viharos, lelkes eljenzést fogadta, melynek elültével Balázsovits elnök rövid beszéd kíséretében nyújtotta neki át a diszokmányt, megemlékezőn az alkalomról, mely tiszteletbeli taggá megválasztásául szolgált és biztosítván őt a kortagok tiszteletéről, szeretetteljes ragaszkodásáról.

Az erre felhangzó eljenzés után Vadnay Andor dr. főispán meghatottan mondott köszönetet az iránta ily szépen megnyilatkozó bizalom és ragaszkodásért, melyet magának a jövőben is mindenkorra megtartani, lesz törekvése. Harsogó éljen remegtette meg a körhelyiség falait a főispán magvas, szép beszéde, mely után többekkel kezelt fogott és kedélyes beszélgetésben telt el az idő a társas-vácsoráig, mely esti fél 8 órakor kezdődött.

A kör három helyisége, az eléggé tágas terem és az ehhez csatlakozó játék- és könyvtárhelyiség szűknek bizonyultak a banketten résztvevők befogadására és a mintegy 140 főre tehető társaság ugyancsak szorongott a terített asztalok mellett. Ez a körülmény azonban éppen nem csappantotta meg a jókedvet s a körvendéglős által feltálat jóízű magyaros vacsorának erős kelete volt, kivált, hogy jó, tiszta italokkal is szolgált hozzá. Hogy pohárköszöntőkben nem volt hiányosság: ezt fölsőleges talán mondanunk is. A társaság, melyben számosan voltak gazdaosztályból és a város értelmiségéből nem kortagok is, fesztelen, kedélyes mulatságban maradt együtt a hajnali órákig s a főispán az egész idő alatt általános ünneplés tárgya volt, jeléül annak a szeretetteljes tiszteletnek és ragaszkodásnak, mellyel iránta e város polgársága viseltetik.

— **Az új tankerületi főigazgató Szentese.** A néhai Bekécsy Gyula volt Debrecen-tankerületi főigazgató helyetteseül kinevezett Cserhalmy Károly kanonok, a hét elején Szentesere érkezett hivatalos körútjában és több napot töltött el itten, a főgimnázium vizsgálatával. A tankerületi főigazgató — mint értesülünk — fél napokat szentelt annak, hogy egy-egy osztályában az iskolának az oktatás menetét végighallgassa s maga is intézett kérdéseket a tanulókhöz, hogy előmenetelükről magának közvetlenül meggyőződést szerezzen. Cserhalmy kanonok a f. hó 25-én utazott el Szentestről.

— **Ujjoncász.** A mindsztenti sorozó-járásban a f. hó 24-én kezdődött az ideci unjon-

cozás, melynek polgári elnöke, Csátó Zsigmond dr. alispán személyesen van kint a sorozásnál. A mindsztenti unjoncász befejeztével a katonai bizottság Szentesere jön át, hol a sorozás a f. hó 27-én veszi kezdetét.

— **Központi választmányi ülés.** A vármegyei központi választmánya május 7-én tartja gyűlését, az 1897 évi, tápéi és szegvári kerületi országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének összeállítására céljából.

— **Hegyi páter bírsága.** A kúria a napokban foglalkozott Hegyi Antal csongrádi plébános sajtórendőri ügyével. Hegyi a lapjában kaució nélkül politizált és ezért a szegedi törvényszék 200 forint pénzbüntetéssel sújtotta, amit utóbb a szegedi királyi tábla, és most a kúria is helybenhagyott.

— **Ronda városi telek.** Rendőri figyelemzetések szokták meginteni a közönséges földi halandó városi lakost, hogy udvarát ilyen meg amolyan módon tartsa rendben, tisztán, ellenben cselekedvén, kemény büntetés fog rá kiszabni. A járványos betegségek hol egy, hol másik fajtája ütözködik ki nálunk és szedi sorra az áldozatokat: a köztisztaságnak hát volna jelentősége és szükségese is fölöttébb. De hát, ahogy minket értesítenek, éppen a város maga jár a saját telkeinél a legkevesebb jó példával elől, sőt inkább arra oktat ki mindenkit, a pedagógiai legujabb módszere szerint — szemléleti oktatásban, hogy a köztisztasági rendeletek csak éppen arra valók, hogy legyen mit — meg nem tartani. Így annak a híret vesztünk, hogy a város tulajdonát képező sóháztelek udvara, melyen a fedezett lovak vannak elhelyezve és ahol e szerint így tavasszal nagyon sok ember megfordul a jóságával, valóságos tárháza a rondaságnak. És nem csak ez, nemcsak, hogy az ott összehalmozott trágyás föld és rothadó faanyag feltöltözteti meg a levegőt, de ezen fölül e földkupacok és farakások bátortalanán teszik az udvaron való közlekedést s a napokban is kicsibe mult, hogy ezek miatt emberben — állapotban szerencsétlenség nem esett. Hát t. rendőrség! Jó volna kissé betekinteni ebbe a városi portába és érrelel, tapántattal ott egy kis rendet csinálni.

— **Iparosifjaink a milleniumban.** Az iparosifjak önképző köre, a napokban tartott választmányi ülésén foglalkozott az eszmével, mi módon ünnepelehetné meg a kör édes hazánk ezeréves fennállásának évfordulóját méltóan? Abban történt megállapodás, hogy egy bizottságot küldtek ki a milleniumi ünneplés módozatának megállapítása tárgyában, mely aztán javaslatát a választmány elé terjeszti. Valószínű, hogy a kör egy nagyobb-szabású népunnepelet fog rendezni. E hírrel kapcsolatban említjük meg azt is, hogy a kör kebelében volt iparosifjúsági daloskör feloszlóván, a tulajdonában levő fiszharmóniát hajlandó volna valami díjfértés mellett használatra kikölcsönözni. Az erre reflektálók forduljanak e részben Rác Zsigmond kör-elnökhöz.

— **Egyházi rendkívüli közgyűlés.** A helybeli evang. egyházközség ma délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart, egyrészt a célból, hogy az egyházgyűlveit világi felügyelőre szavazatát adja; másrészt meg, hogy a milleniumi istentisztelet kérdésében végmegállapodásra jusson.

— **Esküvő.** Wégeler János fiatal mű-órás május hó 2-án lép házassági frigyre Wran a Mariska kisasszonnyal, Wran a Imre cizmadia iparos kedves leányával. A polgári házasságkötés után, az evangélikus templomban lesz az új pár egyházi bealdása.

— **Pályázat közsegjegyzői állásra.** A Sándorfalva községben nyugdíjazás folytán megüresedett közseg-jegyzői állásra Her-

glósz István járási főszolgabíró pályázatot hirdet. A pályázati kérvények május 15-ig küldendők be a dorosmai főszolgabírószákhoz; az állást pedig május 16-án fogják választás útján betölteni. A további részleteket lapunk mai számának erre vonatkozó hírdetésében találják az érdeklődők.

— **Tolvaj kapás.** Kapásnak fogadták fel K o z m a Mihály Szabó Mihály munkás-embert, aki aztán olyan hűséges kapása lett a kenyéradójának, hogy egy ellenőrzetlen órában feltörte a kunyhóját és abból a szűrt, meg egyéb kimosztható dolgokat ellopta. A jó madár hurokra került és átadták a fenyítő bíróságnak.

— **Kik pályáztak?** Tegnap járt le az általános határis tisztújításra meghirdetett pályázat váróideje és nem panaszkodhatunk az eredmény felett, hogy nem volna kibekken valogatni. Annyi biz ottan a pályázók, hogy fele is elég volna. Pályáztak pedig: a polgármesteri állásra Balogh János és Burján Lajos; a helyettes polgármesteri, egyúttal jog- és pénzügyi tanácsnokságra: Magyar József és Biró Aladár (Hmvásárhelyi). Gazdászati és háztartási tanácsnokságra: Novobáczky Győző, Fábian Tóth István, Biró Aladár, Bodor Imre, Nagy József és Kiss Pál. Adóügyi tanácsnokságra: Kálmán Imre, Szakáll Mihály, Papp László, Biró Aladár, Magyar Elek, Tóth Gyula és Nagy József. Iparügyi tanácsnokságra: Nyíry Gyula, Kálmán Imre, Szakáll Mihály és Biró Aladár. Ügyészségre: Lakos Imre, Ecséri Lajos, Filó Tihamér és Vecseri Sándor dr. Mernőki állásra: Abafy Zsigmond, Sipos Sándor (H. Szoboszló), Várdai Manó (Budapest). Árvaszéki I. ülők elnökségre: Onodi Sz. Károly. Árvaszéki II-od ülők elnökségre: Onodi Szabó Károly, Kálmán Imre és Győri Antal. Adópenztárnoki állásra: Szürszabó Nagy Kálmán, Fábian Tóth István és Biró Aladár. Főszámvézői állásra: Győri Ferenc és Biró Aladár. Közpenztárnoki állásra: Papp László, Fábian Tóth István és Biró Aladár. Árvapénztárnoki állásra: Szépe Kálmán, Keresztes Nagy Imre, Fábian Tóth István és Biró Aladár. Birtoknyilvántartói állásra: Schleier István, Szathmári Soma, Szakáll Mihály, Biró Aladár, ifj. Szánthó János, ifj. Józsa Sándor és Gálfi Sándor. Közpenztári ellenőri állásra: Tóth Gyula, Radimeczki Kálmán, Fábian Tóth István, Sipos Lajos, Szathmári Lajos és Gálfi Sándor. Adó-p-tári ellenőri állásra: Tóth Gyula, Radimeczki Kálmán, Szathmári Lajos és Gálfi Sándor. Árvapénztári ellenőri állásra: Keresztes Nagy Imre, Szeder Ferenc, Ringvald Sándor, Radimeczki Kálmán, Sipos Lajos, ifj. Szánthó János, Szathmári Lajos és Gálfi Sándor. Közigazgatási állásra: Beszédes István, Mészáros Mihály, Török Imre, Szathmári Soma, Fábian Tóth István, Szakáll Mihály és ifj. Varga Imre. Levéltárnoki állásra: Bánóczi Lajos, Szathmári Soma, Szakáll Mihály és Gálfi Sándor. Mérték-hitelesítők állásra: Borbély Lajos és Bercezli Károly. Segéd-adóügyi állásra: Farkas Lajos, Bercezli Károly, Csúcs Antal, Ringvald Sándor, Vas Lajos és Sipos Lajos. Alkapitányi állásra: Dunaháti Mészáros Ferenc és Szakáll Mihály. Joggyakornoki állásra: Sinóros Szabó Sándor.

— **Tél a tavaszban.** Csudálatosan megfordult az időnek járása. Mig tél után, március elején lekvánkozott rólunk nyári pihenőre, naftalinos szekrényekbe minden téli ruhadarab a melegen alátűző napugarak hatásában, ime most tavasz derekán, április végén szinte téliesre fordult az időjárás és a meleg ruha ismét előkerült, hogy védelmet adjon a szokatlan hideg ellen. Áprilisi hócsés nálunk — így a hónap vége felé különösen, a legnagyobb ritkaságszámba megy. Pedig tegnap reggelre kelvén, ilyenben volt részünk. Sűrű és szokatlanul nagy pelyhekben pilinkélt alá a hó, egy-két percere fehér lepelbe vonva a háztetőket, míg lent a sártengerben mocsárba fulladtak a fehér, puha pihék. Kárt ugyan ez az abnormis időjárás ma még nem igen tesz semmiben, de egy nagy bajt mégis okoz: késlelteti a tavaszi veteményezést.

— **Kézi-munka kiállítás.** Lapunk előző számában adtunk róla hírt, hogy H a n k i s s

Károlyné úrasszony, az evang. jót. nőegylet elnöke és passzionátus művelője a női díszkői munkának, családi kézimunka-kiállítást rendez a saját lakásán a birtokában levő díszesebb női-kézimunkából. A kiállítást ma délelőtt 10 óráig, kedden estig tekinthetik meg, a derék úrasszony szívesekéből, az ez iránt érdeklődők, kik között egyes kézimunkákat emlékül osztanak ki; míg a kitett percsely az önkéntes adakozásait gyűjti a látogatóknak, az evang. jót. nőegylet javára. Az érdekes kiállítás megtekintését különösen a nőknek ajánljuk szíves figyelmükbe.

— **A hosszas esőzés** miatt a kukoricavetések igen elkésnek; más időben is, de most kiválóan ajánlatos a korán érő kukorica vetése, s erre legalkalmasabb a korai fehér olasz kukorica, mely több nagy uradalomnál már jó sikerrel van bevezetve; előnyös nemcsak bő termésé és kitűnő szárhozama, hanem, hízalásra előnyös voltánál fogva is, mert szerfelett édes s a hízóállatot által igen kedvelt s a hízást igen gyorsan elősegíti; tömésre nagy szemci miatt szintén előnyös. Ézen faj nem vetészedő azonban össze a nálunk is ösmeretes nagyszemű fehér olasz kukoricával, a mely sokszor későbbi az itthonos nagyszemű sárga kukoricával. Tiszta fajú, s biztos magbeszerzési forrásra kiadóhivatalunk szintén átbaigazítást.

* **Nagyszerű új építmény Budapestben.** Az ujonnan épült Grand Hotel Royal Budapestben, fényes, a fővárosban még nem létezett berendezésével a modern Budapest egyik fólátványosságát képezi. Az előkelő közönség a székesfővárosban most oly szalódat nyert, mely Európa legparazarabban berendezett szállodáival sikeresen kiállja a versenyt. Ray műépítész Budapestet oly szállodával gazdagította, melynek kényelmes és elegáns berendezése hivatva lesz, a benne lakóknak budapesti tartózkodását minél kellemesebbé tenni. A szálloda vezetése Glück Ernő igazgató úr kezében nyugszik, a ki a külföld legelőkelőbb szállodát tanulmányozta, és így biztosított nyujt, hogy még a legnagyobb igényű vendéget is ki fogja elégíteni. A milleniumi ünnepek alkalmával előrelátható tululás folytán, tanácsosnak tartjuk szobákról már előre gondoskodni.

* **Köhögés, rekedtség** és elnyálkásodásnál, a torok és a légzési szervek minden zavarainál, melegen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe Egger kitűnő hatású mellpasztillait. Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban, minden gyógyszerárban és a nevezett gyógyszerüzletben. Fő- és szétküldési raktár: Egger A. fiai Nádor gyógyszerárára Budapest Váci-körút 17. 25

Irodalom.

A magyar nemzet története. Pontosan minden 14 napban, amint ez a tervtábjában megállapítottat, megjelennek a Lampel R. féle (Wodianer f. és fia) cs. és kir. udvari könyvkereskedés kiadóhivatalában, Budapestben, a „Szalay-Baróti féle Magyar nemzet története”-nek a füzetei, azon nagyszabású emlékműei, melyről már annyiszor volt alkalmunk a legészintébb lelkesedéssel megemlékezni s azt t. olvasóinkkal megismertetni. Most a 36-ik füzet hagyta el a sajtót, melyben szerző a második kötet végéhez írt általános visszajelentésben a vegyes házból származott királyok korabeli köz és műveltségi állapotok leírását folytatja. A jelen füzet különösen a középkori hazai igazság-szolgáltatással és a katonaiügyvel foglalkozik, két oly tárggyal, mely a szerző népszerű és rendkívül vonzó modorában mindenki legelőkelőbb figyelmét leköti. A mi a hazai jogtörténeti szakmúvekben, illetve a magyar hadtörténelemben csak tudományos szárazsággal olvasható, azt szerző fényes tollal könnyen érthető s számos, eddig ismeretlen adattal ellátott előadásban plasztikus formában — mintegy mesélve adja előnk. — E 36-ik füzet kétszázötven múemlékelti díszbe is, csak oly színvonalon áll díszgazdagság s művészties kivétel dolgában, mint előzetes társaié.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot április hó közepén, a földművelésügyi

m. kir. miniszterhez, az állandó gazdasági tudósítóktól, beérkezett jelentések alapján a következő volt:

Április első felében kedvezőtlen időjárás uralkodott, gyakori volt a havazás és éjjeli fagy; a hűvös, szeles és esős időjárás pedig még most is tart, sőt egyes vármegegyékből deret is jelentenek. Jégeső szintén pusztított már több helyen, kárt azonban leginkább csak a fakadó gyümölcsöcskékben és szőlőkben okozott. A kedvezőtlen áprilisi időjárásban nemcsak a növényzet fejlődik lassan, hanem a munka is nagyon lassú volt. Több gazdaságban részben elmaradt a tavaszi gabona vetése is; a felbemaradt munkálatokat legközelebb újból felveszik a gazdák, hasonlóan a kukoricavetéset és burgonyaültetést is. A takarmánymagvakat sikerült nagyobbára mindenütt elvetni, de ezek a termények is nagyon lassan kelnek s alig gyarapodnak. Egyáltalán a lefolyt két hét alatt a mezőgazdasági állapot alig változott s a növényzet fejlődése sem volt oly gyors, mint az ezt megelőző két hét folyamán. Az őszi búzavetések az ország nagy részében kielégítően állanak, s részben szépek és bokrosak is már. A hűvös és túlcsapadékos időjárás azonban nincs előnyükre, nagyon is kívánatos volna úgy a búzára, mint általában minden veteményre a jó és melegebb időjárás. A rozs némely kisésszenvedett a lefolyt két hét alatt; országos átlagban szólva, gyengébben áll mint a búza különösen a Duna bal- és a Tisza jobbpartján. — Az őszi repceből a Duna-Tisza közén, a Tisza jobb- és balpartján, valamint a Tisza-Maros szögén is sok kivesszett; túlnyomó részben tehát nem fog megfelelni a hozzáfűzött nagy reményeknek. Néhol azonban igen szépen áll a repce s jó termést ígér. A tavaszi gabonafélék: nevezetesen a korai árpa és zab nagyobbára ki is keltek, de a hidegtől ezek is meglehetősen sokat szenvedtek. A felvidéki keleti vármegyékben a hideg idő miatt alig keltek ki még a tavasziak. A kender, len, kukorica és kertivetemény vetése lassan halad. A szőlők és gyümölcsösökre káros befolyással voltak a hűvös és fagyos éjszék, kivált a korai gyümölcs sinyalette meg a kedvezőtlen időjárat.

Népesedési mozgalom.

(1896. április 18—25. ig.)

Születtek: Turi Erzsébet, Pásztor Lidia Zsuzsanna, Solyom Justina, Kis József, Labádi Zsuzsanna, Fekete Ferenc, Sipos Erzsébet Borbála, Vas Etelka, László Veronika, Bubori Anna, Kónya Terézia, Tarján János, Vörös Rozália, Kúti Mária, Siprikó Sándor, Szénási Franciska, Kadács Julianna Karolina.

Elhaltak: Dobosi Julianna Pásztor Sándorné, 35 éves, szívvelhűdés. Wilhelm Lipót, 76 éves, végelgyengülés. Dóci Sándor, 12 hónapos, ránggörcs. Sáráncki Eszter Csúcs Sándorné, 40 éves tüdőgümőkör. Nyiri Antal 25 napos, ránggörcs. Kósa Anna Mees Mihályné 67 éves, szervi szívbaj. Balogh Karolin Győző Molnár Mihályné, 46 éves, veselő. Piti János, 80 éves, végelgyengülés. Rozgonyi Veronika Bartucz Jánosné, 34 éves, tüdővész. Kormány Péter, 16 éves, véletlen halál, vonat ütötte el. Kulcsár Antal, 17 hónapos, kanyaró. Gunszt László, 14 éves, mellhártyalob. Gágyor Erzsébet Kocsis Gáborné, 24 éves, gümőkör. Szabó György, 45 éves, hörgelő. Zsoldos László, 25 éves, szervi szívbaj. Koncz Julianna, 58 éves, szervi szívbaj. Öze Erzsébet, 80 éves, végelgyengülés.

Híradásra léptek: Bethlendi István Kocsis Juliannával, Sipos József Varga Viktóriával és Lakatos József Sándor Anna Gizellával.

Lapfőmunkájában és felelős-szerkesztő: Dr. Mátéffy Ferenc
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

Haszonbérbe kiadó

Horváth Ilona Nagy Sándorné mácsai lakosnak Szentes város határában fekvő 60 holdnyi legelő- és kaszálóföldje (Karácsonytelek). Szerződés köthető dr. Tasnády Antal 3—3 üggyvéddel.

4426.

Pályázati hirdetmény.

Csongrádvármegye Tiszánineni járásához tartozó Sándorfalva községben nyugdíjazás folytán megüritült közséjgyezői állásra ezennel pályázatot nyitok, ezen állásnak választás útján leendő betöltésére határidőül folyó évi május hó 16. napjának délelőtti 9 óráját tűzöm ki Sándorfalva község-házához.

Felhívom pályázni kívánókat, hogy az 1886. évi I. t. c. 6. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket alulirothoz folyó évi május hó 15-ig annyival is inkább nyújtsák be, mivel a később érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen jegyzői állás javadalma:

- 1) 400 frt évi készpénz fizetés.
- 2) 24 hold szántó föld haszonélvezete, melynek adóját a község fizeti.
- 3) Természetbeni lakás.
- 4) Magán munkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak élvezete.

Kelt Dorosmán, 1896. évi ápril. 23.

Dr. Herglöz,
főszolgabíró.

Félszázad óta

kitűnőnek elismert

Arany érem **Dr. SICHULSKY** Erdem érem
Pécs 1888. fele Temesvár 1889

Arckenőcs és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírű és bámulatos hatásuk képezik. Megbízható sikerrel használtanak, szeplő és májfoltok, a forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztálansága ellen. Egy nagy tégely ára 70 kr, egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg mosdóvíz 1 frt, egy kis üveg 50 kr. Hozzávaló Mandola-korpa szappan 25 kr.

Jolliesante-Crème

bőrfinomító és szépítő szer.

Kitűnő hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések elűzésére. Egy üveg ára 1 frt 55 kr.

JOLLIESANTE-PUDER

fehér, rózsás és sárga színben.

Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. — Az arcra láthatatlanul tapadva, annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 80 kr, egy kis doboz 50 kr.

Jolliesante-Fogpor

legegészségesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és bűzösücsük eltávolítására s megóvására, mely által egyáltalán a foghúrsra is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 50 kr.

Joliesante-szappan

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb toilett-szappan. A bőrt finom és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, tiszta kinézetét. Kivánatra mintadarabok ingyen adtnak. Egy darab ára 40 kr.

HAJ-RESTORER

biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 1 frt.

Kapható: Molnár Lipót gyógyszerésznél, mint készítőnél Kassán. Szentesen Gömbös László gyógyszerárban. 20—4

Uj tavaszi árúk!

A tavaszi árúk megérkezése alkalmával, van szerencsénk a nagyérd. közönség szíves figyelmét **cipő, kalap, úri és női divat**, valamint **rövidárú raktárunk** szíves megtekintésére felhívni, hol az alatt felsorolt cikkek a **legjobb minőségben, a legmagasabb igényeknek** megfelelően, **dús választékban** a legolcsóbb árak mellett kaphatók:

Különlegességek: *Pless Vilmos* cs. és kir. udv. szállító legujabb divatú **kalapjai**. **Valódi karlsbadi** női és férfi és gyermek-**cipők**. — **Nyári sárga és barna** női, férfi és gyermek-**cipők**.

Legujabb divatú **napernyők**, minden színben. **Esőernyők** (Graczióza). Mindennemű **szabókéllék**.

Csipkék, szallagok, zsinór- és gyöngy-díszek.

Válzfűzők (mieder) és válzfűző-védő.

Gyermek-ruhácskák.

Zsebkendők, batiszt és vászonban.

Illatszerek, piperecikkek.

Szegedi papucskok.

Legjobb minőségű **fildecos** női, férfi és gyermek-**harisnyák**.

Legjobb minőségű **bőr-, selyem- és**

cérnafejtők, hölgyek, urak és gyermek-**mekek** részére.

Női és gyermek vászon- és chiffon-ingek. Női hálókabátok (corsetták).

A legszebb választék női kötényekben. Férfi ingek, sima, redős és himzéssel.

Férfi szatén-ingek.

Gallérok, kézelők, 4-szeres chiffonból. Sétabotok.

Legujabb divatú **nyakkendők**.

Midőn a nagyérd. közönség szíves pártfogását kérjük, vagyunk

kiváló tisztelettel:

POLLÁK és JAKOBOVITS

úri, női divat- és rövidárú-kereskedők Szentesen, Szentesi Takarékpénztár-épületben.

754. v. 1896. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szentesi kir. járásbírószág 1896. évi 4636. számú végzése következtében közzadós **Nyiri Gerson** csődügyében leltározott összes bolti cikkek vaszon, karton, kanavász, parket-kendők, érc- és fakoporsók, sűrűkék és más tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szentesi kir. járásbírószág fenti 1896. számú végzése folytán leendő eszközésére 1896. évi május hó 2-ik napjának d. e. 9. órája határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozóknak oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénz-fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Szentesen, 1896. évi április 19.

VEGH SÁNDOR,
kir. bírósági végrehajtó.

2-1

Uj fényképező műterem.

Tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy a f. évi május 1-én, a Wellisch Vilmos-féle házban, a kaszinó mellett,

uj fényképező műtermet

nyitok.

Egyidejűleg bátor vagyok a n. érd. közönségnek tudomására hozni azt is, hogy **Hegedűs és Schröttner** cég alatt a szobafestési ipart is tovább folytatom.

Szentesen, 1896. április hó.

Tisztelettel:

Hegedűs Ignác.

6-3

Szálloda megnyitás.

3-1

Az alulírott igazgatóság tisztelettel értesíti a nagy közönséget, hogy a

Grand Hotel Royal

részvény-társaság

Budapest, VII., Erzsébet-körút 45.47. 49,

mely Ray Rezsőnek, a híres műépítésnek tervei szerint nagy pompával épült, ez év ápril. 30-án nyitattik meg. A rendkívül elegáns és minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú szálloda, látványosságát képezi az egész osztrák-magyar monarchiának.

A belső berendezés, a maga egészében, művészi kivitelű, különösen pedig a külön földjával bíró dísz-terem, az interieurok, a fényes, családok számára való lakosztályok, melyek előszobából, szalonból és kis étkezőteremből állanak, továbbá a lakodalmi termek és separék, oly újítások, amiket a fashionable világ-szállodák is alig nyújtanak. A t. c. uraságok és a közönség rendelkezésére áll 250 főjötté elegáns szoba, mindenki telefonnal, normális árak mellett.

— Elsőrangú vendéglő és kávéház saját vezetőségünk alatt. —

Kiváló tisztelettel:

Az igazgatóság.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírnöves háziaszer ellentáll az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomosillapító bedörzölésekként alkalmazatik köszvényénél, csúznál, tagszaggatásánál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyakorlati Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. **40 kr.**, 70 kr. és 1 frt. üvegeként árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten.
Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.
Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).

5368/1896. Csongrádvármegye alispánjától.

Versenyárgyalási hirdetés.

Csongrádvármegye törvényhatósági bizottságának 1896. évi február hó 14-én kelt 13/j. k. számú határozata értelmében, a vármegye területén átvonuló törvényhatósági közutak felmérésére, térképezésére és törzskönyvei elkészítésének vállalkozás útján biztosítása céljából, az 1896. évi június hó 15-ik napjának d. e. 11 órájára a vármegye alispánjának hivatali helyiségében Szentesen megtartandó ajánlati versenyárgyalás hirdetik.

A pályázaton csakis okleveles nők vagy földmérők vehetnek részt.

A munkálatok elvállalására vonatkozó zárt írásbeli ajánlatok a törvényhatósági úthálózat hossza és a kilométerenkint felajánlandó egységár szerint kiszámított vállalati költség-összeg 5%-ának megfelelő bánatpénzzel ellátva, a kitűzött határnap d. e. 10 órájáig a vármegye alispánjának nyújtandók be, vagy küldendők be.

A törzskönyvezés és ennek érdekében megkivántató egyéb mérnöki munkák elvállalására és végrehajtására nézve a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek az állami közútra vonatkozólag kibocsájtott 1892. évi 71871. számú »Körrendelete« és az 1893. évi 43110. számú »Részletes műszaki útmutatása«, valamint az úthálózati térkép, a vállalati »Részlet és feltételek« és a szerződési minta irányadó.

Tájékoztatul megjegyeztetik, hogy a vármegye törvényhatósági közútjai az épülő félben levő alföldi tranzverzális műút és a Szentesről Csongrádig terjedő szakasz leszámításával ez idő szerint 238 km. hosszúsággal bírnak s ezekből csak 4-7 km. van kiépítve, a többi ellenben kiépítetlen s részben még telepítetlen.

A célba vett munkálatokra vonatkozó fent elősorolt szabályzatok, utasítások és egyéb okmányok, a vármegye alispánjánál vagy a kir. államépítészeti hivatalnál (Szegeden) a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Szentes, 1896. április hó 22-én.

Dr. Csató Zsigmond, alispán.

Védjegy. Védjegy.

Mária-Czelli Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és átfórtóan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbelegység tünetei: élvágyatlanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felhűtség, savanyu, felbőgös, hasmenés, gyomorégés, felesleges, nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörögés stülkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejájánál, a megnyílniben az gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, gliszták, májbaok és hámorhódnál.

Említtet bajknál a **Máriaczell gyomor-cseppek** évek óta különöknék bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítványt tanusít. Egy kis üveg árba használati utatással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerháza Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a kesztő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valóságát bizonyítom”.

A Máriaczell gyomor-cseppek valódián kaphatók

Szentesen Várady Lajos, Podhradszky F. K.-Sz.-Martonban Szilárdy Károly s Remetey Desző gyógyszerárban

Főnyeremény esetleg 500.000 márká.

Szerencse-jelentés!

A nyereményekért az állam kezéskedik.

Meghívás a Hamburg állam által biztosított nagy pénzsorsolás nyeremény-esélyeiben való részvételre, melyben **10 millió 746,990 márkát okvetlenül nyerni kell.**

Ez előnyös pénz-sorsolás nyereményei, mely tervszerűen csupán **112,000** sorsjegyet tartalmaz, a következők:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 márká.

Dij	300,000 márká	46 nyeremény	á 5000 márká
1 nyeremény	á 200,000 „	106 „	3000 „
1 „	100,000 „	206 „	2000 „
2 „	75,000 „	782 „	1000 „
1 „	70,000 „	1348 „	400 „
1 „	65,000 „	42 „	300 „
1 „	60,000 „	183 „	á 200 és 150 „
1 „	55,000 „	3532 „	á 155 „
2 „	50,000 „	8961 „	á 134, 104 és 100 „
1 „	40,000 „	9249 „	á 73, 45 és 21 „
3 „	20,000 „		
21 „	10,000 „		
		összesen:	56,240 nyeremény.

Az első osztályú főnyeremény 50,000 márká, mely a második osztályban 55,000 márká a harmadikban 60,000, a negyedikben 65,000, az ötödikben 70,000 a hatodikban 75,000, a hetedikben 200,000 márkára emelkedik és a díjjal, 300,000 márkával együtt esetleg 500,000 márkát tehet ki.

Az első húzásra, mely hatóságilag van megállapítva: **18-6**
egy egész eredeti sorsjegy ára csak **3 frt 50 kr.**
egy fél „ „ „ „ **1 „ 75**
egy negyed „ „ „ „ **90**

Minden résztvevőnek azonnal a megtörtént húzás után, külön felhívás nélkül megküldöm a hivatalos sorshúzási jegyzéket.

Sorsolási terv az államcimerrel, melyből a betétek és a nyeremény-felosztás a hét osztályban előre megtdtható, díjtalanul küldetik.

A nyeremények kizetésese és stülkülése, közvetlenül tölem történik az érdekeltekhez, teljes értékben és a legnagyobb titoktartás mellett.

Megrendeléseket postautalvánnyal vagy utánvétel kérek eszközölni.

Megrendelésekkel tehát mindenki, a közeli húzásra való tekintettel azonnal, de legkésőbb

a f. évi április 30-ig bizalommal forduljon:

Heckscher József bank- és váltó-üzletéhez, Hamburgban.

Gyönyörű minták magánfeleknek ingyen és bérmentve. Gazdag, még soha nem létezett mintakönyvek, szabóknak bérmentve.

ÖLTÖZÉKSZÖVETEK

Pervien és Doszking a magas Klérusnak, előírás szerinti szövetek a cs. és kir. hivatalnok-egyenruhákhoz, valamint veteránok, tüzölők, tornászok, inasgyenruhák részére; biliárd-, játékasztal- és kocsi-húzat szövetek.

Legnagyobb raktár stájer, karintiai, tiroli stb. lótenben, úri és női öltözékekhez, eredeti gyári áron, olyan nagy választékban, amilyent 20 soros konkurrenciá sem képes nyújtani.

Legnagyobb választék csakis finom, tartós női gyapjúkémekben a legdivatosabb színekben. Mosó-kelmék, úti plédok 4 frittól 14 forintig, továbbá

szabókelmék (mint ujjbélés, gom-bok, tük, cerna stb.)

Árát érő, szolid, tartós, tiszta gyapjúkémét és nem olcsó rongyot, mely a varrásdíjat alig éri meg, ajánl:

Stikarofsky János, Brünben,

(az osztrák ipar központja.)

Legnagyobb gyári raktár, 1/2 millió forint értékben.

Alapítottott 1866-ban.

Szétküldés csak utánvétellel.

Figyelmeztetés! Ágensék és házalók a „Stikarofsky-féle árú” cége alatt szokták silány árukat eladogatni. Nehogy a t. fogyasztó közönség félrevezettessék, ezennel kijelentem, hogy én ilyes egyéneknek semmiféle feltétel alatt sem szoktam árút eladni. 20-11

Üzlethelyiség változtatás.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy a Kossuth-utcai Pollák-féle házban immár 18 éven át fennálló

sírkő-, érc- és fakoporsó-raktáramat

a f. évi május elejétől kezdve az úri-utcai Nyiri Gerzson-féle házba, a postahivatal mellé helyezem át.

Ez alkalommal vagyok bátor a n. érd. közönségnek becses tudomására hozni azt is, hogy árúimat, nevezetesen: **sírkövet, érc- és fakoporsókat** minden hozzávalókkal, továbbá **művirág-koszorúkat** és mindenféle **temetkezési kellekeket**, a legdiszesebben kiállítva, szolid kiszolgálásban és a legjutányosabb árban számítva árúsítom el.

A nagyérdemű közönség eddigi szíves pártfogását megköszönve és azt ezutánra is kérve, maradtam, Szentés, 1896. ápr. hó.

teljes tisztelettel:

Özv. Krausz Márkné.

6-4

Padló-fénymázak és festékek

minden színben,

lackok, aranylapok, bronzok s ecsetek

nagy választékban és a legjobb minőségben, olcsón beszerezhetők:

LÖVINGER ADOLF

fűszer-, festék- és csemege-árú üzletében Kossuth-tér, nagyvendéglő épület. 6

* Utolsó főhuzás. *

Magyar

osztály sorsjáték.

Legnagyobb nyeresémet a legkedvezőbb esetben

1 Millio Korona.

Huzás naponta

1896 Majus 12-től 28-ig.

Nyeremény	korona	=	korona
1 jutalomdíj	600 000	=	600 000
1 „	400 000	=	400 000
1 „	300 000	=	300 000
1 „	200 000	=	200 000
1 „	100 000	=	100 000
2 „	40 000	=	80 000
2 „	20 000	=	40 000
5 „	10 000	=	50 000
10 „	8 000	=	80 000
34 „	6 000	=	204 000
100 „	2 000	=	200 000
200 „	1 000	=	200 000
2 650 „	200	=	530 000
22 000 „	150	=	3 300 000
25 007	nyeresemények és 1 jutalom	=	6 284 000

Ezen 57 nyeresémet között az utoljára kihuzott kapja a 600 000 korona jutalomdíjat.

III. osztályú vételsorsjegyek árai:

^{1/1}	^{1/2}	^{1/10}	^{1/20}
60,—	30,—	6,—	3,— forint

Ezen eredeti sorsjegy áron kívül ajánlott levél portója és nyeresémet jegyzékért 25 Kr. melléklendő.

Sorsjegyeket ajánl és szétküld az összegnek postautalványon való előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

Heintze Károly

Budapest, Szervita-tér 3.

Sürgöny cím: **Lottoheintze Budapest**

II. osztályú sorsjegyeknek a III. osztályra való megújítása a II. osztályú sorsjegy visszaadása és a megújítási díj befizetésével és pedig:

^{1/1}	^{1/2}	^{1/10}	^{1/20}
20.—	10.—	2.—	1.— forint

legkésőbbben május 2-ig eszközlendő.

Nyertes sorsjegyeket minden magasságban beváltok.

A magyar királyi államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

6-6

B u d a p e s t, József-körút 41. szám alatt.

Ajánlja: a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült gőzcséplő-garnitúráit, ipari célokra alkalmas „Compound” lokomobiljait és egyéb gazdasági gépeit.

1896. augusztus 1-től, Váci-körút 32. és József-körút 41. szám alatt.